

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 2Co/86/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912212475
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Antalová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6912212475.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421 proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota, č. k. 8C/123/2012-19 zo dňa 10. novembra 2015 takto

rozhodol:

I. Uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 8C/123/2012-19 zo dňa 10. novembra 2015 p o t v r d z u j e.

II. Návrh žalobcu na prerušenie konania z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia okresný súd uložil žalobcovi, aby v stanovenej lehote 10 dní od doručenia uznesenia zaplatil na účet Okresného súdu Rimavská Sobota súdny poplatok za podanú námietku zaujatosti vo výške 66,-Eur podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“).

Žalobca proti vyššie uvedenému uzneseniu okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom zdôraznil, že v žalobe iba uviedol skutočnosti, pre ktoré inak vecne a miestne príslušný okresný súd nemôže v tejto veci konať, pretože jeho sudcovia sú z prejednávania veci vylúčení pre pomer k veci a k účastníkom konania a sú vo veci zaujatí (§ 14 O.s.p.). Namietal, že nepodal námietku zaujatosti podľa § 15a O.s.p., ktorá by bola spoplatnená podľa položky 17a Zákona o súdnych poplatkoch. Očakával postup podľa § 15 O.s.p., tvrdené okolnosti súdu neoznamoval v rámci odôvodnenia námietky zaujatosti podľa § 15a O.s.p. Preto nie je možné, aby okresný súd vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti. Súd po obsahovej stránke nemohol jeho podanie vyhodnotiť ako námietku zaujatosti. Žalobca vyslovil názor, že ak by aj súd mal za to, že námietka zaujatosti je vznesená, žalobcovi nie je možné uložiť povinnosť platiť súdne poplatky, nakoľko súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho úradným postupom, je oslobodené od platenia súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch. Týka sa to poplatkov za podané návrhy vo veci samej, znalecké dokazovanie, či návrhy na vylúčenie sudcov. Vo vzťahu k uzneseniu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. II. ÚS 124/2011-13 zo dňa 30.3.2011, v ktorom ústavný súd uviedol, že „.... sa stotožňuje s názorom krajského súdu, podľa ktorého vecné oslobodenie občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods.1 zákona o súdnych poplatkoch sa nevzťahuje aj na súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov. Od povinnosti zaplatiť tento poplatok možno oslobodiť účastníka iba postupom podľa § 138 O.s.p.. Vecné oslobodenie účastníka občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 zákona

o súdnych sa vzťahuje iba na súdny poplatok za návrh (§ 4 ods.1 zákona o súdnych poplatkoch), za odvolanie, dovolanie, návrh na obnovu konania, výkon rozhodnutia a exekúciu (§ 4 ods.3 zákona o súdnych poplatkoch)“ odvolateľ uviedol, že uvedený názor Ústavného Súdu Slovenskej republiky je potrebné považovať za omyl, nakoľko oslobodenie od súdneho poplatku sa vzťahuje na súdne konanie, nie len na návrh a zároveň za prekonaný názor z dôvodu neskoršieho plenárneho nálezu sp.zn. PL. ÚS 109/2011 zo dňa 11. júla 2012, v ktorom ústavný súd už výslovne rozlišuje pojmy „konanie o návrhu“ a „návrh“. Mal zato, že námietka zaujatosti sa nijako svojou podstatou nelíši od námietky proti exekúcii, je jediným procesne relevantným spôsobom vyjadrenia k osobe sudcu, k jeho nestrannosti. Na základe tejto právnej argumentácie navrhol, aby súd prerušil konanie a predložil Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na vyslovenie nesúladu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s článkami Ústavy SR. Podľa žalobcových tvrdení má poplatok za námietku zaujatosti povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo predstavuje neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na nestranný súd garantovaný Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalobca navrhol, aby prvostupňový súd s poukazom na § 210a O.s.p. odvolaniu v celom rozsahu vyhovel a napadnuté uznesenie zrušil. Pre prípad, že tento postup prvostupňový súd nevyužije, navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil v celom rozsahu bez náhrady.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) vec preskúmal v medziach a v rozsahu danom odvolaním podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Z predloženého súdneho spisu súd zistil, že žalobca dňa 27. septembra 2012 doručil Okresnému súdu v Rimavskej Sobote žalobu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Priamo v žalobe uviedol, že okresný súd, ktorý má vec prejednať ako vecne a miestne príslušný súd podľa § 85 ods. 3 O.s.p., je štátnym orgánom, ktorý svojím konaním vyvolal skutočnosť zakladajúcu právo uplatňované touto žalobou. Ak bol sám okresný súd ako štátny orgán škodcom v spore medzi žalobcom a štátom, tak je vylúčené, aby prostredníctvom sudcov rozhodoval predmetný spor. Pridelenie veci niektorému zo sudcov Okresného súdu Rimavská Sobota by porušilo právo žalobcu na prerokovanie veci nezávislým a nestranným súdom, pretože podľa rozvrhu práce na súde neexistuje sudca, ktorý by nebol vo veci zaujatý. S poukazom na § 12 O.s.p. žiadal, aby nadriadený súd rozhodol pred prvotným prejednaním veci o prikázaní veci inému súdu, pretože sudcovia miestne a vecne príslušného súdu sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkom konania.

Okresný súd posúdil podanie žalobcu, ktoré bolo súčasťou žaloby, ako námietku zaujatosti proti všetkým sudcom okresného súdu a predložil vec nadriadenému súdu na rozhodnutie o tejto námietke zaujatosti. Nadriadený súd o námietke zaujatosti rozhodol tak, že zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania prejednávanej veci nevylúčil. Okresný súd následne napadnutým uznesením uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia rozhodol o povinnosti žalobcu zaplatiť súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti vo výške 66,-Eur s poukazom na položku č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že napadnuté uznesenie je neopodstatnené, pretože námietku zaujatosti podľa § 15a ods. 1 O.s.p. voči sudcom okresného súdu nepodal, iba poukázal na dôvod, pre ktorý mal okresný súd sám podľa § 12 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. požiadať krajský súd o prikázanie veci na prejednanie veci inému súdu toho istého stupňa, súd poukazuje na názor Ústavného súdu SR, podľa ktorého „... z judikatúry ÚS možno vyvodiť, že tvrdenie účastníka konania, podľa ktorého v jeho veci nekoná zákonný sudca, treba považovať za námietku zaujatosti a to z objektívneho pohľadu.“ (II.ÚS 331/2009). Odvolací súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že predpokladom postupu podľa § 12 ods. 1 O.s.p. je, že jeho sudcovia sú vylúčení. O vylúčení sudcov rozhoduje podľa § 16 ods. 1 O.s.p. nadriadený súd okresného súdu na základe námietky zaujatosti vznesenej účastníkom konania (§ 15a ods. 1 O.s.p.) alebo predseda súdu na základe oznámenia sudcu o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený (§ 15 ods. 1 O.s.p.). Až po splnení podmienky spočívajúcej v tom, že sudcovia príslušného súdu sú vylúčení, t.j. po tom, ako bolo kladne rozhodnuté o námietke účastníka konania, alebo všetci sudcovia oznámili predsedovi súdu skutočnosti svedčiacie o ich vylúčení, musí byť vec prikázaná inému súdu. Skutočnosť, že žalobca v žalobe navrhol uvedený postup (prikázanie veci inému súdu) bez splnenia tejto podmienky,

nemá žiadny právny význam. Navyše, ak táto podmienka je splnená, vec musí byť prikázaná inému súdu aj bez návrhu. Podstatné je, že žalobca v žalobe tvrdil, že sudcovia okresného súdu sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania o jeho žalobe a zároveň uviedol prečo. Okresný súd preto v súlade s obsahom prvého odseku žaloby túto časť posúdil ako námietku zaujatosti uplatnenú účastníkom konania proti všetkým sudcom súdu v súlade s § 15 ods. 1 O.s.p.. V predmetnej veci preto Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodoval o námietke zaujatosti na návrh účastníka konania - žalobcu. Postup okresného súdu, ktorý predložil vec nadriadenému súdu na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti a následne rozhodol o povinnosti žalobcu zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, odvolací súd preto považuje za správny, resp. súladný so zákonom. Táto námietka žalobcu preto nie je dôvodná.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 5 ods. 1 písm. g) Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť vzniká podaním námietky zaujatosti účastníkom konania podľa osobitného predpisu.

Podľa § 6 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou.

Podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov poplatok za vznesenie námietky zaujatosti účastníkom konania predstavuje sumu 66,- Eur.

Z cit. ustanovení Zákona o súdnych poplatkoch je nepochybné, že žalobcovi vznikla povinnosť podľa § 2 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch v spojení s § 5 ods. 1 písm. g) Zákona o súdnych poplatkoch zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti stanovený v položke 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, aj napriek tomu, že konanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo podľa § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. septembra 2012 od poplatku oslobodené.

Vecné oslobodenie súdneho konania od súdneho poplatku vo veciach uvedených v § 4 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch sa nevzťahuje na súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ale len na súdny poplatok za návrh, odvolanie, dovolanie, návrh na obnovu konania, výkon rozhodnutia a exekúciu (§ 4 ods. 1 a 4 Zákona o súdnych poplatkoch) a od povinnosti zaplatiť tento poplatok, možno účastníka konania oslobodiť len postupom podľa § 138 O.s.p. Vyplýva to z toho, že procesný postup, ktorý je iniciovaný podaním námietky zaujatosti, je osobitne upravený v § 16 O.s.p. a jeho predmetom je zisťovanie, či konajúci sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vecné oslobodenie od súdneho poplatku platí iba pre konania, o ktorých to Zákon o súdnych poplatkoch taxatívne ustanovuje v § 4 ods.1, medzi ktorými konanie o námietke zaujatosti uvedené nie je. Táto otázka už bola predmetom posúdenia Ústavným súdom SR, ktorý v Uznesení č. k. II. ÚS 124/2011-13 zo dňa 30.03.2011 uviedol: „Konanie o námietke zaujatosti je samostatným konaním, a teda poplatková povinnosť vznikla navrhovateľovi podaním námietky zaujatosti podľa § 5 ods. 1 písm. g/ Zákona o súdnych poplatkoch“. Obdobne podľa Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky I.ÚS 534/2013 zo dňa 11. septembra 2013 vecné oslobodenie od súdneho poplatku sa nevzťahuje na platenie súdneho poplatku za vznesenú námietku zaujatosti podľa položky č.17a Sadzobníka súdnych poplatkov. V citovanom uznesení ústavný súd uviedol, že „... sa stotožňuje s názorom krajského súdu, podľa ktorého okresný súd určil sumu súdneho poplatku podľa položky č.17a Sadzobníka súdnych poplatkov a tiež vec správne právne posúdil, keď citoval ustanovenia zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Takisto nie je žiadny dôvod na prehodnocovanie námietok sťažovateľky, ktoré súvisia s tým, že nemal byť vyrubený súdny poplatok za námietku zaujatosti v tomto konaní, pretože vecné oslobodenie občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods.1 zákona o súdnych poplatkoch sa nevzťahuje na jej zákonnú povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti“.

Neobstojí ani námietka odvolateľa, že z ustanovení Zákona o súdnych poplatkoch nie je možné určiť osobu poplatníka a poplatková povinnosť bola určená mimo osobného rámca zákonom určeného osobného rozsahu poplatníkov. V súvislosti s námietkou zaujatosti ide o poplatok za úkon (vznesenie námietky zaujatosti účastníkom konania) a za použitia ustanovenia § 2 ods.1 písm.a) Zákona o súdnych

poplatkoch je poplatníkom navrhovateľ poplatkového úkonu. Pokiaľ mal odvolateľ zato, že námietka zaujatosti sa svojou podstatou nelíši od námietky proti exekúcií súd poukazuje na to, že vo vzťahu k poplatkovej povinnosti za námietky proti exekúcii v minulosti Sadzobník súdnych poplatkov, položka 13 písm.b) výslovne ustanovoval, že ide o poplatok za konanie (za konanie súdu o námietkach proti exekúcii...), v čom je pri stanovení osoby poplatníka zásadný rozdiel.

Podľa § 109 ods.1 písm.b) O.s.p., súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Žalobca navrhoval, aby konajúci súd prerušil konanie a predložil návrh na vyslovenie nesúladu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. s článkami 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Odvolací súd v danej právnej veci nepovažuje za nutné postupovať v zmysle ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. a to z dôvodu, že z dôvodu tohto ustanovenia vyplýva, že súd takto postupuje, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska. Odvolací súd žiadny takýto rozpor položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nezistil a na dôvazok poukazuje na závery obsiahnuté vo vyššie citovanom uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 124/2011-13 zo dňa 30. 03. 2011, takže má zato, že túto otázku ÚS SR už zodpovedal. Z uvedeného dôvodu potom odvolací súd návrh žalobcu na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. zamietol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd považoval odvolanie žalobcu za nedôvodné a napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým uložil žalobcovi, ktorý je poplatníkom podľa § 2 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch, povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanú námietku zaujatosti podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 66,-Eur, za vecne správne, a preto napadnuté uznesenie s poukazom na § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.